

Vänsterpartiets budget för Enköpings kommun år 2024

Barnen är framtiden

Oktober 2023

Sammanfattning av Vänsterpartiets budgetförslag för Enköpings kommun år 2024

Välfärden har urholkats, klyftorna i samhället har ökat, staten tar allt mindre ansvar för vård, skola och omsorg. Solidariteten och gemenskapen måste stärkas för att göra samhället hållbart inför framtiden.

Skatteköjning

Vänsterpartiet föreslår en skatteköjning för att i de kristider som nu råder skapa åtminstone ett litet utrymme för att satsa på framför allt barn, ungdomar och äldre.

Skapa utrymme för investeringar

Kommunen måste investera i till exempel skolor och förskolor. För att inte behöva låna dyrt till hela investeringarna är det viktigt att varje år gå med ett överskott för att kunna betala ur egen plånbok i stället för att låna. Vänsterpartiet föreslår ett högre resultatmål än högermajoriteten i syfte att bespara oss från höga räntekostnader senare.

Sänkning av arvodena till förtroendevalda

I de bistra tider som råder nu bör de förtroendevaldas arvoden minskas till en mer rimlig nivå än den nuvarande. Detta budgetförslag innehåller en sådan minskning.

Bättre villkor och ökad kvalitet inom vård och omsorg

Vänsterpartiet föreslår en rejäl satsning på vårdbiträden och undersköterskor. Främst gäller det heltid som norm, bättre arbetsvillkor och högre lön. Partiet vill också ge ekonomiskt utrymme att starta träffpunkter för äldre.

Satsa på barn och ungdomar

Vänsterpartiets budget innehåller dels en rejäl förstärkning av budgeten till förskolan och skolan, dels en satsning för att barnkonventionen ska följas inom kommunens alla verksamheter.

Kultur och aktiviteter

Vänsterpartiet vill att folkbildningen ska stödjas mer än nu. Budgeten innehåller också förslag om en satsning på fritidsgårdar med början i Grillby och Örsundsbro.

Motverka kriminalitet och social oro

Vänsterpartiet föreslår som framgång ovan flera viktiga satsningar på välfärden. På sikt är det så man bäst kommer till rätta med kriminalitet och annan social oro. Vidare föreslås att en summa sätts av för att analysera och kartlägga kriminaliteten i Enköping och för att initiera samarbeten för att motverka kriminalitet.

1 Den enskildes välfärd är vårt uppdrag

I trettio år har samma konsekventa politik förts i Enköping såväl som i Sverige i stort. Välfärden har underställts marknaden och allt som inte bedömts som lönsamt har prioriterats ned. Detta har lett till en försämrad välfärd. Samtidigt står vi mitt i en klimatkris. Vi förbrukar naturresurser snabbare än vad de kan förnyas. Utan stora steg i närtid mot ett mer hållbart och motståndskraftigt samhälle kommer vår framtid att vara i fara.

Ojämligheten ökar, med ökad psykisk ohälsa, ökad social orolighet och minskad tillit som följd. Andelen människor i Enköping som lever med en låg ekonomisk standard har ökat de senaste åren och skillnaderna mellan olika områden är stora.

Som ytterligare påfrestningar har nu Rysslands anfallskrig mot Ukraina medfört väldigt stora belastningar för vårt samhälle. Kostnadsökningar med inflation, ränteökningar med mera är en stor påfrestning för enskilda och för kommunen.

Tryggheten i samhället är hotad av segregation, utanförskap och en oroväckande kriminalitet. Målet måste vara att alla ska omfattas av välstånd och välfärd, att alla ska kunna ta del av, och vara en del av, samhällets utveckling och att konfliktnivån, och därmed brottsligheten, i samhället ska minska. Kort och gott ska alla ges goda möjligheter till inkludering och ett gott liv.

Vi lever också i ett samhälle där mäns och kvinnors livsvillkor skiljer sig åt. Det syns bland annat i lönebeskedet, sjuktal och utsatthet för våld i nära relationer. Betydligt färre unga kvinnor än unga män i länet uppger att de kan föra fram sina åsikter inom politiken.

Politik ska leda till ett bättre liv för alla. Medan andra partier förlitar sig på marknaden och blundar för klimatkrisen och växande ojämlikhet vill Vänsterpartiet bygga upp ett starkt samhälle för att rusta oss, kommunen och dess medlemmar, för att tillsammans lösa problemen.

2 Budgetpåverkande förslag

Här följer Vänsterpartiets budgetförslag i sammanfattning. Det som anges här förändringar i förhållande till högermajoritetens budgetförslag. Övriga förslag redovisas i följande avsnitt.

Ändamål	Miljoner kronor
Kommunstyrelsen	
Implementering av barnkonventionen	2,0
Åtgärder för analys och samordning av brottsbekämpande verksamhet	2,0
Upplevelsenämnden	
Satsning på folkbildning	1,0
Fritidsgårdar i Grillby och Örsundsbro	1,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	
Mindre barngrupper, kompensatoriska uppdraget, allmän förstärkning	10,0
Vård- och omsorgsnämnden	
Program för förbättrad arbetsmiljö och förbättrade arbetsvillkor	2,0
Heltid för alla tillsvidareanställda	5,0
Löneförstärkning undersköterskor och vårdbiträden	10,0
Öppna träffpunkter för äldre	1,0
Centrala poster	
Besparing på arvoden med 28 % fr 1/7 2024	2,3
Skattehöjning	
Höjning av skatten	66,0
Resultatmål för investeringar	
2 % i resultatmål för att garantera framtida välfärd i stället för 1 % (34,4 miljoner) som högermajoriteten förslår	68,7

En tabell finns sist i detta dokument.

3 Kris och skattehöjning

På grund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och därmed sammanhängande skeenden stiger kommunens kostnader väldigt mycket. Elpriserna och andra energipriser liksom livsmedelspriser och räntor ökar mycket och det är även andra stora kostnadsökningar. Detta gör inte bara enskilda personers ekonomi ansträngd utan detta det tär också hårt på den kommunala ekonomin.

Statens ålägger kommunen att ansvara för diverse uppgifter som vård, skola och omsorg. Därtill kommer ansvar för samhällsplanering, vatten, avlopp och annan infrastruktur. När t.ex. grundskolan infördes lovade staten att stå för hälften av kommunernas kostnader för den. Även för andra uppgifter har staten inledningsvis sagt att den ska bekosta delar av uppgifterna. Vad vi kan se har statsanslagen urholkats och allt större ekonomisk börda har lagts på kommunerna.

För att klara av välfärden och andra kommunala uppgifter är det tyvärr så att kommunalskatten i Enköping behöver höjas.

Förslag 1

- 1 Skattesatsen höjs från 21,34 % till 22 %.

4 Bekämpa brottsligheten

Det finns problem i samhället. Bland de större är segregation, utanförskap och en oroväckande kriminalitet.

Målet måste vara

att *alla* ska omfattas av välstånd och välfärd,
att *alla* ska kunna ta del av, och vara en del av, samhällets utveckling och att konfliktnivån, och därmed brottsligheten, i samhället ska minska.

Kort och gott ska *alla* ges goda möjligheter till inkludering och ett gott liv.

För att minska brottsligheten måste risken att bli lagförd – att åka fast – öka. Därför måste rättskedjan (polis, åklagare, domstol, kriminalvård) stärkas. Men för att på sikt åstadkomma ett hållbart inkluderande samhälle räcker inte det. Tvärtom finns en risk att ett ensidigt satsande på offentligrättsligt tvång, som polisiära befogenheter och straff, i stället föder ännu mer våld.

Det är inte hårdare straff som behövs utan samhället måste se till att de som begår brott faktiskt lagförs.

För att åstadkomma ett mer hållbart och trevligare samhälle måste arbetsmarknaden och alla välfärdsinstitutioner samarbeta, bostäder och arbetsplatser planeras för att motverka segregation och kultur- och föreningsliv uppmuntras.

Kommunens roll

I kommunen bör vi således satsa på skola, kulturliv, samhällsplanering, bra och billiga bostäder, föreningsliv och annat som befrämjar ett inkluderande samhälle. Målet måste vara ett samhälle där alla invånare känner sig inkluderade och kan se framtiden an med tillförsikt.

Den 1 juli 2023 trädde *lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* i kraft. Den ålägger kommunen en del nya angelägna uppgifter. Högermajoritetens budgetförslag inrymmer en satsning om 4 miljoner kronor för brottsförebyggande och uppsökande socialt arbete. Det är bra! Utöver dessa medel kan det behövas medel direkt destinerade till de insatser för kartläggning, analys, samverkan och åtgärdsprogram som den nya lagen ålägger kommunen.

Förslag 2

- 2 2 miljoner kronor avsätts för att snabbt komma ingång med den kartläggning av och det samarbete kring brottslighet som numera åligger kommunen.

I övrigt bekämpas brottsligheten med kloka välfärdssatsningar. Alla satsningar som föreslås i detta budgetförslag har till syfte att stärka välfärden.

5 Spara 28 % på politikernas arvoden

I de kristider som nu råder är det viktigt att alla hjälps åt. Det är då rimligt att se över kommunpolitikernas, de förtroendevaldas, arvoden. Arvodena, framför allt för de med heltidsuppdrag, ligger långt över normala löner i samhället. Det finns dock starka argument för att arvodena ska vara förhållandevis höga. Ett någorlunda högt arvode minskar risken för att möjliga ledamöter avstår från att kandidera p.g.a. att det skulle innebära en inkomstminskning. Vidare ska de förtroendevalda vara omutbara, dvs. inte kunna påverkas ekonomiskt för att fatta beslut i en viss riktning. Det är den egna övertygelsen och partiets politik som ska avgöra den enskilda politikerns olika ställningstaganden, inte ekonomiska överväganden.

Arvodena beräknas i procent av riksdagsledamöternas grundarvode som i år är 73 000 kronor i månaden. Till exempel har kommunstyrelsens ordförande 110 % av det i månadsarvode. Vänsterpartiet anser att en mer lämplig nivå för att utgå från är ett prisbasbelopp per månad, vilket år 2023 är 52 500 kronor. Även om detta är långt utöver vad majoriteten av landets väljare tjänar

så vore det en klart rimligare nivå på arvodet som samtidigt tillgodoser argumenten enligt ovan. Detta skulle medföra en besparing på 28 % av arvoden. För ett år ger detta förslag en besparing på 4,6 miljoner kronor. Det är rimligt att detta införs från den 1 juli 2024.

Förslag 3

- 3 Alla arvoden beräknas som procentandelar av prisbasbeloppet. Detta bör gälla från och med den 1 juli 2024.

6 Resultat

Kommunen står inför många olika investeringar. Dessa är nödvändiga för att upprätthålla verksamheten på nuvarande nivå. Investeringar finansieras med egna medel och lån. Egna medel uppstår om kommunen gör överskott i den årliga driften. Vid det ränteläge som nu råder och kan förväntas råda en längre tid är det oförsvarligt att låna till alla investeringar. I stället måste medel avsättas för investeringar och i framtiden amorteringar av lån.

Högermajoriteten föreslår att 1 % av medlen i årets driftsbudget avsätt som "resultat", dvs används för investeringar. En så låg avsättning kommer att innebära att kommunmedlemmarna i framtiden kommer att tyngas av avsevärda räntebetalningar till nackdel för välfärden.

Vänsterpartiet vill värna om välfärden även i framtiden. Därför föreslår Vänsterpartiet att 2024 års resultatmål ska vara 2 %.

Förslag 4

- 4 Resultatmålet fastställs till 2 % för år 2024.

7 Miljö och klimat

Vänsterpartiet vill att kommunen vid alla tillståndsbeslut och andra beslut ska utnyttja de möjligheter som riksdagen givit kommunerna i miljöbalken, plan- och bygglagen och andra lagar för att ställa krav utifrån hälso-, miljö- och klimataspekter. Vi vill att kommunen bjuder in det lokala näringslivet för att gemensamt avge klimatlöften om en snabb grönomställning i Enköping.

Vi vill att kommunen installerar solpaneler på kommunens alla fastigheter och startar ett kommunalt solcellsbolag för att ta tillvara på överskottsel. Solceller kan även monteras på fasader. Enköping bör erbjuda hyreshus att installera kommunala solpaneler på taken där överskottet återbetalas till hyresgästerna.

Enköpings kommun äger mycket mark. Som markägare kan vi bidra till ökad biologisk mångfald. Genom att omvandla gräsmattor till stadsängar underlättar vi för pollinerande insekter. Vi kan dessutom plantera fruktträd och bärbuskar på gemensamma grönytor för att ge Enköpingsborna tillgång till riktigt närproducerad frukt.

Vänsterpartiet ser med glädje att kommunen anställt en hållbarhetsstrategi. Det har vi föreslagit tidigare. För närvarande har vi inga ändringsförslag i denna del av budgeten.

8 Näringsliv, jordbruk och företag

Alla kommunens medlemmar ska kunna leva ett gott liv vilket bland annat kräver goda förutsättningar för jordbruksnäringen och annan näringsverksamhet i kommunen. Vänsterpartiet tror på företag, och att dessa kan skapa jobb. Vi vill därför öka samarbetet med dessa genom att inrätta ett näringslivsråd i kommunen.

Ett svenskt jordbruk är grundläggande för landets livsmedelsförsörjning. Vi i Vänsterpartiet vill gynna Enköpings bönder. Vi vill att kommunen riktar sina upphandlingar så de omfattar lokalt producerad mat som är hälsosam och klimatsmart.

Vänsterpartiet vill i första hand att kommunen ska bedriva verksamhet i egen regi. Behöver kommunen anlita entreprenörer ska dessa ha svenska kollektivavtal. Vid upphandling ska fackliga organisationer bjudas in till dialog. Vi vill att kommunens inköp ska genomföras på ett strategiskt sätt för att uppnå hållbarhet, schyssta villkor för arbetare och vara en del av arbetet för ett hållbarare Enköping för både människa och natur.

Förslag 5 och 6

- 5 Kommunen ska i alla sina upphandlingar så långt det är möjligt rikta sina upphandlingar så de omfattar lokalt producerad mat som är hälsosam och klimatsmart.
- 6 Vid upphandlingar ska entreprenörer med svenska kollektivavtal utnyttjas.

Våra förslag i denna del bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

9 Kommunens engagemang i bostadsfrågan

Genom kommunala bostads- och byggbolag har vi möjlighet att förverkliga en bostadspolitik där alla har rätt till en bostad. För Vänsterpartiet är det självklart att Enköping ska verka för sänkta hyror och nybyggnation med rimliga hyresnivåer. Det är därför viktigt att EHB har kontroll över byggprocessen till sina egna ny- och ombyggnationer, t.ex. genom att Enköpings kommun bildar ett eget byggbolag. Vi vill dessutom starta ytterligare ett kommunägt bostadsbolag med uppdrag att satsa på särskilda projekt som inte ingår i EHB:s uppdrag: nya byggmetoder, byggmaterial, arkitektur med mera. Dessa bolag kan vara ägda av flera kommuner gemensamt.

Kommunen ska, via EHB och genom det kommunala planmonopolet, ställa krav på att all ny- och ombyggnad sker energieffektivt med klimat- och miljöriktiga produkter. Det ger lägre kostnader i framtiden och sparar miljön. EHB ska ta fram miljö- och energideklarationer på samtliga lägenheter. Kommunen måste säga nej till allt byggande med direktverkande el och ställa tydliga krav på utbyggnad av fjärrvärme i hela staden. Alla nya hus bör också vara försedda med solceller.

Förslag 7, 8 och 9

- 7 Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda eller låta utreda bildandet av ett kommunalt byggbolag.
- 8 Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda eller låta utreda bildandet av ett kommunalt byggbolag med uppdrag att satsa på särskilda projekt som inte ingår i EHB:s uppdrag: nya byggmetoder, byggmaterial, arkitektur med mera.
- 9 Kommunstyrelsen ska ta fram kravprofiler för att kommunen, via EHB och genom det kommunala planmonopolet, ska ställa krav på att all ny- och ombyggnad sker energieffektivt med klimat- och miljöriktiga produkter.

Vänsterpartiets förslag i denna del bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

10 Arbetsliv

Vänsterpartiet vill skapa förutsättningar för full sysselsättning. Partiets politik bygger på rätten till tillsvidareanställningar, lika lön för likvärdiga arbeten oavsett könstillhörighet, bra arbetsmiljö och ett stimulerande arbetsinnehåll. Vidare anser Vänsterpartiet att arbetslivet måste utformas med största möjliga hänsyn till människors familjeliv och med heltidsanställ-

ningar som rättighet och deltid som möjlighet för den som så önskar. Enköpings kommun bör sträva efter att radera könsrelaterade orättvisor vad gäller olika löner och pensioner. Delade arbetspass borde så snart som möjligt fasas ut då de är fördärliga för den anställde och gör det svårare att leva ett normalt liv.

Enköpings kommun skall arbeta för att minska arbetslösheten och lösa den kompetensbrist som många småföretagare drabbas av. Detta görs bäst genom att möjliggöra fler yrkesutbildningar och samverka mellan kommunen, Arbetsförmedlingen, andra offentliga aktörer och småföretag i kommunen. Unga ska inte behöva starta sitt vuxenliv med arbetslöshet. Enköpings kommun ska erbjuda fler ungdomar sommarjobb, praktikplatser och yrkesutbildningar.

Vänsterpartiet vill inte att Enköpings kommun ska anlita bemanningsföretag. En stark offentlig sektor kräver mycket personal. Vänsterpartiets arbete för en bra, solidariskt finansierad välfärd är också ett sätt att skapa fler arbeten.

För att hjälpa och stötta kommunmedlemmarna finns ett stort antal anställda. Vänsterpartiet vill vara en garant för att lönesättningen för våra anställda är jämställd och att arbetsvillkoren är sådana att man orkar arbeta fram till pension. Enköpings kommun ska vara en bra arbetsgivare åt sina anställda!

En bra arbetsgivare ser också till att de anställda får bra stöd av sina chefer. Ett gott ledarskap är avgörande för att lyckas rekrytera och behålla personal. Kommunen måste se över ledarskapsstrukturen framför allt inom vård och omsorg

Vänsterpartiet anser att alla tillsvidareanställda bör anställas på heltid. För dem som av olika skäl vill arbeta deltid ska kommunen vara generös med att bevilja deltidsarbete. Att ha en heltidsanställning innebär en trygghet över tid även för dem som just nu föredrar deltid.

Enköpings kommun bör värna om sin personal. Inom hemtjänsten, med dess stora personalomsättning, är det viktigt att också särskilt värna om kompetensen hos personalen. I sammanhanget vill vi påminna om de medarbetarmål som kommunen antagit som bland annat innehåller mål om

- en personalomsättning mindre än 10 procent,
- ökat medarbetarengagemang och
- lägre sjukfrånvaro.

Dessa mål skulle givetvis gagnas av ett genomtänkt personalpolitiskt program och ett lönepolitiskt program.

Vi vill också påminna om kommunens vision:

- En trygg ålderdom är självklar, likaså omvårdnad med kvalitet.

Denna vision kräver bland annat en engagerad och lojal hemtjänstpersonal. För personalen skull och för omvårdnadstagarnas skull, vore det mycket värdefullt om kommunen arbetade fram dokument av den art som nämnts ovan.

Vidare är det Vänsterpartiets åsikt att vårdpersonalen i kommunen behöver en riktad lönesatsning.

Förslag 10–15

- 10 Delade arbetspass ska avskaffas så fort som möjligt.
- 11 Alla nämnder ska sträva efter att erbjuda sommarjobb och praktikplatser samt initiera yrkesutbildningar.
- 12 Kommunen ska undvika att anlita bemanningsföretag och i stället anställa fast egen personal.

Förslag 10, 11 och 12 bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

- 13 Alla tillsvidareanställda ska erbjudas heltidsarbete. Beräknad kostnad är 5 miljoner kronor.
- 14 En extra lönesatsning genomförs för sjukvårdbiträden, undersköterskor och liknande anställda. 10 miljoner kronor avsätts för detta ändamål.
- 15 Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utarbeta ett personalpolitiskt program och ett lönepolitiskt program för hemtjänstpersonalen. Beräknad kostnad är 2 miljoner kronor.

11 Utbildning – barnen är framtiden

Målet måste vara att alla elever ska klara av skolan. Skolan ska vara av högsta kvalitet. De elever som har svårigheter i skolan ska ges extra anpassningar och vid behov åtgärdsprogram. De som har lätt för sig i skolan ska ges stimulans att nå så långt det är möjligt. Enköpings kommun måste satsa på att alla elever når godkänt i alla ämnen och att de som har förutsättningar därtill utvecklas så långt det är möjligt. Förskolan måste ge en bra grund för detta. Utbildning är den viktigaste resursen för framtiden!

Även om skollagen tillåter friskolor är det Vänsterpartiets åsikt att kommunen inte ska uppmuntra sådana. Skola – liksom vård och omsorg – bör bedrivas i egen regi för medlemmarnas bästa.

Alldeles för många barn lämnar grundskolan utan att vara behöriga till gymnasiet. Vi i Vänsterpartiet vill satsa mer på skolan och förskolan och öka stödet till föräldrar (till exempel i samarbete med Region Uppsala med fler familjecentraler).

En väl fungerande förskola och skola är en viktig resurs – förmodligen den viktigaste – för att motverka kriminalitet och för att hjälpa nya invånare in i vårt samhälle. Mindre barngrupper och mer personal är viktigt i sammanhanget. Låt oss inte snåla på anslagen till förskolan och skolan utan i stället satsa på barn och elever för en bättre framtid!

Vi vill bygga en skola där varje barn kan känna sig hemma och kunna vara sig själv tillsammans med andra oavsett klassbakgrund, var man är född, kön, sexualitet och om man är troende eller icketroende. Så skapar vi förutsättningar för ett samhälle fritt från rasism, sexism, homo-, bi- och transfobi samt funkofofi. Religionsfrihet innebär att skolorna ska vara fri från all religiös påverkan, däremot ska kunskap ges om olika religioner. Skolan ska bedriva en likvärdig utbildning baserad på vetenskaplig kunskap för alla barn oavsett religiös tro och undervisningen ska inte grundas på en specifik religion.

Förskollärare, lärare och annan personal måste hela tiden erbjudas vidareutbildning för att på så bra sätt som möjligt möta alla elever i skolan. Många elever har, av olika skäl, behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan måste kunna vara ett gott stöd till även dessa elever.

Vi i Vänsterpartiet har höga ambitioner för förskolan, grund- och gymnasieskolan och komvux. För att vår skola ska bli riktigt bra krävs satsningar på skolbibliotek, skolhälsovård, läromedel, specialpedagoger, lärartäthet och givetvis ska de som arbetar med de minsta barnen ha arbetskläder. Vi kräver att även friskolor ska ha goda skolbibliotek.

Vi i vänsterpartiet vill också att kommunen ska göra en satsning för att på ett varaktigt sätt implementera barnkonventionen i kommunens alla verksamheter. För att åstadkomma det anser partiet att en strateg med central placering ska anställas och att arbetet med implementering ges kringresurser som tillåter att aktivt arbete med frågorna. Vänsterpartiet utgår från att ett samarbete med Barnombudet i Uppsala län är värdefullt i detta implementeringsarbete.

Förslag 16 och 17

- 16 Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ges mer medel – 10 miljoner kronor – dels som en allmän förstärkning med de syften som anges här ovan, dels för att åstadkomma mindre barngrupper i förskolan och för att förstärka arbetet med det kompensatoriska uppdraget.
- 17 2 miljoner kronor avsätts för att anställa en strateg med ansvar för implementering av barnkonventionen och för att ge denna tillräckliga kringresurser.

12 Valfärden är till för alla

Valfärden är till för alla – inte bara de som har råd. Vård- och omsorg är ett av kommunens största ansvar och därför kan vi inte sluta ta vårt ansvar genom att privatisera. Vi vill se en jämlik, kommunal vård- och omsorg som inte mäts i minuter – utan i kvalité. Vi tror på människor och tillitsbaserad styrning. Därför vill vi ta bort minutstyrda scheman inom äldreomsorgen.

Kvaliteten på vården ska vara styrande, inte kostnaderna. Äldre ska känna sig trygga med den personal som kommer till deras hem. De anställda ska ges adekvat utbildning bland annat för att kunna kommunicera med de äldre. För att uppnå riktig valfrihet ska äldre själva kunna styra de dagliga insatserna, snarare än vilket företag de vill ha. Därför kommer vi att fortsätta kräva återkommunalisering av äldreomsorgen i Enköpings kommun, att när avtal löper ut ska kommunen återta driften.

De äldre ska kunna ges valfrihet genom en meningsfull vardag och social gemenskap. De ska kunna vistas ute och upprätthålla vanor och intressen. Därför vill vi återinrätta träffpunkten på Kryddgården. Och vi vill starta ännu fler träffpunkter runt om i Enköpings tätorter – för allas rätt till ett värdigt liv. Vi vill skapa fler sociala mötesplatser för äldre för att motverka ensamhet och underlätta för enköpingsbor att leva ett aktivt och självständigt liv oavsett ålder.

Våld i nära relationer är en av de yttersta konsekvenserna av vårt patriarkala samhälle. Alla kommunens förvaltningar måste därför ha kunskap om denna fråga för att de ska kunna agera förebyggande och uppmärksamma när någon blir utsatt.

Klyftorna i samhället måste minska, för att alla ska kunna leva ett bra liv. Barnfattigdom måste bekämpas. Att satsa på socialt, förebyggande arbete gör stor skillnad för individen och sänker samhällets kostnader på sikt. Ungdomar som hoppar av eller inte börjar gymnasiet måste följas upp och erbjudas vettig sysselsättning eller utbildning.

Flera av de förslag Vänsterpartiet tagit upp ovan bidrar till att uppnå de mål som angivits i detta avsnitt. Därutöver har vi ett förslag.

Förslag 18

18 1 miljon kronor avsetts för att inrätta träffpunkter för äldre.

13 Föreningsliv, kultur, bildning och idrott

Trygghet skapas av ett tryggt samhälle som håller ihop och skapar mötesplatser för alla människor. Kulturen har stor betydelse för trygghet och en avgörande betydelse för demokratin. Kulturen får människor att mötas och den är ett bra verktyg för exempelvis integration. Ett fritt och levande kulturliv

skapar ett tryggt, vackert och glädjerikt samhälle. Det utgör ett kitt som håller människor samman och ger oss en grund att stå på för att kunna förstå och ta ställning till samhället. Vi vill se kulturen som en jämställd och jämlik aktivitet där alla har möjlighet att delta oavsett ekonomi, ålder och bakgrund.

Enköpings kommun är till ytan en stor kommun och många Enköpingsbor bor utanför staden Enköping, på landsbygden eller i någon av tätorterna Örsundsbro, Grillby, Bredsand, Haga, Skolsta, Hummelsta, Fjärdhundra eller Lillkyrka. I dagsläget saknas det idrotts- och fritidsanläggningar i flera tätorter. Det vill vi ändra på. Därför vill Vänsterpartiet i Enköping att kommunen ska skapa fler platser i hela Enköping för både organiserad och spontana fritidsaktiviteter.

Det behövs även träffpunkter för kultur och aktivitet riktade till unga människor i kommunen. Upplevelsenämnden bör ges i uppdrag att starta fritidsgårdar på olika ställen i kommunen. Under år 2024 bör sådana startas i Grillby och Örsundsbro.

Enköping är på gott och ont, en stad som ligger nära andra stora städer. Här har vi i kommunen ett ansvar att skapa och möjliggöra att fler kan delta i aktiviteter på hemmaplan. Enköping både har, och har haft potential, att utvecklas till en grönskande kultur- och fritidskommun. Därför vill vi att kommunen ska renovera Joar Blå snarast, så att vi kan få det kultur- och medborgarhus som Joar Blå en gång varit, men vi vill inte att all kultur ska vara på samma plats för det blir vare sig mer eller bättre kultur om allt ska trängas i samma hus. Enköpings kommuns konsthall ska få fortsätta utvecklas i vackra Tingshuset och muséet ska få stanna kvar i kulturhistoriska intressanta och viktiga rådhuset. Detta skapar då en levande ”kulturgata” längs Kyrkogatan som börjar uppe vid Kulturskolan och Tingshuset och sedan slutar den nere vid Joar Blå och Enköpingsån.

Den folkbildning som studieförbunden och folkhögskolorna anordnar har gammal hävd i Sverige. Folkbildningen bidrar till att höja kunskapsnivån i landet, bidrar till integration och gemenskap, förmedlar viktiga värden och förhållningssätt. Genom allt detta bidrar folkbildningen till demokratins försvar och utveckling. Studieförbunden bör ges mer medel. Vänsterpartiet vill anslå 1 miljon kronor till detta.

Förslag 19–22

- 19 Kommunen ska planera för fler idrottsanläggningar i hela kommunen.
- 20 Kommunen ska skapa en ”kulturgata” längs Kyrkogatan som börjar uppe vid Kulturskolan och Tingshuset och sedan slutar den nere vid Joar Blå och Enköpingsån.

Förslag 19 och 20 bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

- 21 Kommunen anslår 1 miljon mer som stöd till folkbildningen i kommunen.
- 22 Kommunen anslår 1 miljon kronor för att få till stånd fritidsgårdar i Grillby och Örsundsbro.

14 Säkerhet och beredskap

Vår kommun måste ha en bra beredskap för när eller om kriser inträffar. Det vill säga vi måste ha ett civilförsvaret som fungerar. Kommun och befolkningen måste kunna försörjas med livsnödvändiga resurser samt att de viktigaste samhällsfunktionerna måste fungera när krisen inträffar. Vänsterpartiet vill att kommunen är mycket aktiv i dessa frågor, gärna i samarbete med statliga och regionala myndigheter.

Frågor vi ställer oss är: Hur bör kommunen samarbeta med Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB? Finns det planer och reserver för att kunna sörja för kommunens medlemmar även när kriser kommer? Finns det fungerande skyddsrum? Finns det planer hur man hantlar stora skyfall eller långa perioder av torka? Dessa frågor har fått förnyad aktualitet med anledning av det förändrade världsläget. Kommunens krisberedskap måste vara på tå för att kunna skydda kommunens medlemmar vid svårare kriser, exempelvis vid skogsbränder, cyberattacker eller om elnätet slås ut.

Traditionellt har Sverige och Sveriges kommuner satsat på olika fredsbevarande åtgärder. Sådana åtgärder kan vara att skaffa vänorter i andra länder och att uppmuntra internationella utbyten inom t.ex. kultur, idrott, annan förningsverksamhet och inom politiken. Sådana satsningar bör fortsätta.

För närvarande har Vänsterpartiet inga ändringsförslag i denna del av budgeten.

15 Makten och medlemmen

Vi medlemmar i Enköpings kommun anförtror makt till våra politiker och tjänstemän. Staten överlåter också makt till kommunens politiker och tjänstemän. Det är viktigt att maktutövningen sker på ett rättssäkert och rättvist sätt och att de grundläggande rättsstatliga reglerna iakttas vid maktutövningen.

För Vänsterpartiet är det viktigt att alla medlemmar behandlas på ett respektfullt och värdigt sätt. De som fattar beslut ska följa gällande regler och nämnder och tjänstemän ska följa de beslut som kommunfullmäktige tagit i till exempel i detaljplanefrågor.

Vänsterpartiet vill särskilt värna om att de som kommer i kontakt med kommunen ska behandlas lika, sakligt och opartiskt. Rättssäkerhet, rättvisa och medlemmarnas bästa ska råda! Detta vill vi särskilt bevaka i vårt kommunpolitiska engagemang.

Största möjliga transparens och mesta möjliga insyn bör råda. Därför vill vi att alla upphandlingar och andra avtal med fristående organ innehålla en klausul om allmänhetens och massmedias tillgång till handlingar. Även i verksamhet som drivs i egen regi ska medlemmarna och massmedierna ha största möjliga insyn. Meddelarskydd är väsentligt för att få till stånd transparens och insyn.

Förslag 23 och 24

- 23 I alla upphandlingar ska de innehålla ett krav på att meddelarfrihet och rätt att ta del av handlingar ska finnas.
- 24 Kommunstyrelsen ges i uppdrag att noga övervaka att alla anställda och förtroendevalda får utbildning rörande insyn, transparens, allmänna handlingar, objektivitet och rättssäkerhet.

Vänsterpartiets förslag i denna del bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

16 I egen regi

All offentlig makt utgår från folket. Av de makter som inte utgår från folket är den makt som följer med ägande den mest betydelsefulla.

Den offentliga makten utövas utan vinstintresse och med målet att ge största möjliga nytta till självkostnadspris (undantag finns). Invånarnas inflytande och nytta är viktigt för den offentliga makten.

Ägarmakten utövas med vinstintresse som drivkraft (undantag finns). Marknaden och vinsten är viktiga för ägarna.

I Sverige har vi ett blandekonomiskt system. Detta innebär att ägarmakten till viss del har tyglats och att allt inte bestäms på en marknad. Det är den offentliga makten som begränsar ägarmakten. Den offentliga makten står därför i motsatsställning till ägarmakten. De olika politiska partierna är mer eller mindre intresserade av att inskränka ägarmakt. Valen påverkar därför denna balans.

Offentlig förvaltning får överlämnas till enskilda (vanligen företag), d.v.s. överlämnas i ägarmaktens vård. Om sådant överlämnande sker uppstår en konflikt mellan vinstmaximeringsmålet och målet som avser största möjliga nytta till självkostnadspris. Vid överlåtelse av offentlig förvaltning till ägarmakten är uppföljning och kontroll viktiga. Annars finns risk att vinstmaximeringen går ut över kvaliteten i förvaltningen.

Många värden som ska produceras är dock svåra att kontrollera. Det gäller framför allt kommunala uppgifter som vård, skola och omsorg som därför alltid bör utföras i allmän regi. Detsamma anser de flesta gäller försvar, polis och rättsväsende.

För andra områden kan man fundera på om det fungerar att överlåta till ägar-makten att utföra tjänsterna, men man måste då räkna med att en del av det man betalar går till vinster som inte kommer det allmänna eller nyttjarna till-godo.

Kräver kommunal verksamhet tillgång till exempelvis fastigheter bör det mest ekonomiska vara att kommunen själv äger dessa. Man slipper då bekosta vinst till ägarna. Således bör t.ex. vård, skola och omsorg men även t.ex. energiverk, vattenverk och avloppsanläggningar drivas i egna lokaler och anläggningar. Allmännyttan är ett annat exempel på där ägande i det kommunal regi gynnar invånare.

Man bör således alltid sträva efter ska utföra kommunala förvaltningsupp-gifter i egen regi. Vidare bör kommunal egendom inte säljas ut och kommunal verksamhet bör i huvudsak bedrivas i egna anläggningar och byggnader.

Förslag 25, 26 och 27

- 25 Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en plan för återkommunali-sering av privatiserad verksamhet.
- 26 När avtalen med privata utförare inom vård och omsorg löper ut ska dessa verksamheter återkommunaliseras.
- 27 Kommunen ska på inget sätt uppmuntra etablering av fristående skolor och förskolor och därtill inte heller på något sätt underlätta sådana eta- bleringar.

Vänsterpartiets förslag i denna del bör rymmas inom det budgetförslag som högermajoriteten lägger.

Ett gott samhälle värnar om barnen och tar hand om sina äldre!

VÄNSTERPARTIET

17 Driftsbudget och skattesats

Med beaktande av det som framförts ovan formulerar Vänsterpartiet följande avslutande yrkande.

Vänsterpartiet yrkar att kommunens skattesats höjs till 22 kronor och att följande driftsbudget fastställs för år 2024:

Ändamål	Högermajoritetens förslag 2024	Vänsterpartiets förslag 2024	Skillnad
Kommunfullmäktige och revision	-13,4	-13,4	=
Kommunstyrelse	-203,8	-203,8	-4,0
+ Implementering av barnkonventionen		-2,0	
+ Åtgärder för analys mm om brottslighet i kommunen		-2,0	
Överförmyndarnämnd	-4,9	-4,9	=
Räddningstjänst	-47,7	-47,7	=
Miljö- och byggnadsnämnd	-25,1	-25,1	=
Socialnämnd	-277,6	-277,6	=
Teknisk nämnd	-168,5	-168,5	=
Upplevelsenämnd	-165,6	-165,6	-2,0
+ Satsning på folkbildning		-1,0	
+ Fritidsgårdar i Grillby och Örsundsbro		-1,0	
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-1 437,0	-1 437,0	-10,0
+ Mindre barngrupper, kompensatoriska uppdraget, allm först		-10,0	
Valnämnd	-1,6	-1,6	=
Vård- och omsorgsnämnd	-1 045,2	-1 045,2	-18,0
+ Arbetsmiljö arbetsvillkor		-2,0	
+ Heltid för tillsvidareanställda		-5,0	
+ Löneförstärkningar undersköterskor och vårdbiträden		-10,0	
+ Öppna träffpunkter		-1,0	
Summa nämnder m.m.	-3 390,4	-3 424,4	-34,0
Centrala poster	40,8	40,8	2,3
+Besparing arvoden 28 % från 1 juli 2024		2,3	
Finansiella poster	-62,0	-62,0	
Nettokostnader	-3 411,6	-3 443,3	-31,7
Skatteintäkter	2 647,7	2 647,7	66,0
+ Skattehöjning		66,0	
Generella statsbidrag	798,3	798,3	
Årets resultat	34,4	68,7	